

RIKSDAGENS PROTOKOLL

Nr 21

FÖRSTA KAMMAREN

1960

17—19 oktober

Debatter m. m.

Måndagen den 17 oktober		Sid.
Hälsningstal av talmannen		3
Minnesord över herr Snygg		3
Minnesord över talmannen i andra kammaren Patrik Svensson		3
Interpellationer:		
av herr Hanson, Per-Olof, ang. polisbristen i Stockholm		4
av herr Sveningsson, ang. högertrafikfrågan		5

Måndagen den 17 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Herr TALMANNEN öppnade sammanträdet med följande ord:

Då 1960 års höstsession nu tar sin början, får jag hälsa kammarens ärade ledamöter välkomna, och förklarar härmed sessionen öppnad.

Härefter anförde herr TALMANNEN:

Den 31 sislidne juli avled ledamoten av denna kammare förste uppsyningsman Gustaf Snygg i Säter. Han tillhörde kammaren sedan år 1950 och representerade här Kopparbergs län. Såväl i sin hemort som i riksdagen åtnjöt den avlidne stort förtroende och allmän sympati. Vi har anledning att giva uttryck för vårt erkännande och vår tacksamhet för troget utfört arbete samt lysa frid över den bortgångne kamratens minne.

Detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

Vidare yttrade herr TALMANNEN:

Under riksdagens sommaruppehåll nådde oss också sorgebudskapet att andra kammarens avhållne talman Patrik Svensson avlidit. Vi känner säkert alla saknaden stor efter den bortgångne. Hans vänliga sätt, hans fasta men försynta framträdande uppskattades allmänt. Personligen lärde jag mig att i talman Patrik Svensson se en mycket god vän. Första kammaren deltagit i andra kammarens sorg över förlusten av dess aktade och avhållne talman.

Jämväl detta anförande åhördes av kammarens ledamöter stående.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 13 oktober 1960.

Till justitiedepartementet hade den 8 augusti 1960 från länsstyrelsen i Kopparbergs län inkommit fullmakt för landstingsledamoten Maja Nilsson, Långshyttan, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

K. G. Grönhagen

Det antecknades, att fru Nilsson utsetts att inträda såsom ledamot av kammaren i stället för herr Snygg, vilken avlidit.

Fru Nilsson infann sig nu och intog sin plats i kammaren.

Upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Undertecknad skall i oktober och början av november i egenskap av ordförande i Fria Fackföreningsinternationalen företaga en resa i Asien och får med anledning härav hemställa om befrielse från riksdagsarbetet från och

Interpellation ang. polisbristen i Stockholm

med riksdagens öppnande till och med den 6 november 1960.

Stockholm den 6 oktober 1960

Arne Geijer

Den begärda ledigheten beviljades.

Vidare beviljades herrar *Lars Larsson*, *Bertil Andersson*, *Bengt Gustavsson*, *Palme*, *Aspling* och *Wirmark* ledighet från riksdagsgöromålen för utrikes resa, den förstnämnde för tiden till den 20 oktober och de fem sistnämnda för tiden till den 21 i samma månad.

Ledighet från riksdagsgöromålen för fullgörande av uppdrag såsom ombud vid Förenta Nationernas generalförsamling i New York beviljades herrar *Bengtson*, *Undén* och *Sandler* för den tid, som åtginge för uppdragets fullgörande, samt herr *Boheman* till och med den 26 i denna månad.

Ytterligare beviljades herr *Hagberg* ledighet från riksdagsgöromålen för tiden till den 28 innevarande månad för resa i samband med bevistandet av Interparlamentariska Unionens 49:e kongress i Tokyo.

Härefter upplästes följande till kammaren inkomna ansökning:

Till riksdagens första kammare

Under hänvisning till bifogade läkarintyg får jag härmed anhålla om ledighet från riksdagsarbetet under tiden 17 oktober—15 november 1960.

Karlstad den 15 oktober 1960

Oscar Carlsson

Det åberopade läkarintyget, som jämväl upplästes, var så lydande:

Härmed intygas, att riksdagsman *Oscar Carlsson* på grund av sjukdom (diskbräck) är oförmögen deltaga i riksdagsarbetet under tiden 17 oktober—15 november 1960.

Karlstad den 15 oktober 1960

Rolf Kaijser

leg. läkare

Även den av herr *Oscar Carlsson* sökta ledigheten beviljades.

Slutligen beviljades herr *Möller* ledighet från riksdagsgöromålen till den 15 december för att såsom Unescos stipendiat företaga en studieresa i Japan, Thailand, Burma och Indien.

Anmälades och bordlades Kungl. Maj:ts till kammaren överlämnade proposition nr 168, angående vissa åtgärder i anledning av skador å 1960 års skörd.

Interpellation ang. polisbristen i Stockholm

Herr **HANSON, PER-OLOF**, (fp) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! De i hög grad otillfredsställande förhållandena i Stockholm i fråga om rättstryggheten både till liv och egendom har genom många händelser och förhållanden skarpt belysts under senare år. Orsakerna till det nuvarande lägets uppkomst är många. Bland annat spelar den omständigheten stor roll att de ungdoms-, nykterhetsvårdande och kriminalvårdande organen har så otillräckliga resurser till sitt förfogande att samhällets reaktionssystem i betydande omfattning stannat på papperet. En av de faktorer som i huvudstaden bidragit starkt till det uppkomna läget är polisens otillräckliga resurser i personellt avseende. Stockholmspolisens möjligheter att räcka till för de ständigt och snabbt svällande arbetsuppgifterna har under lång tid praktiskt taget oavbrutet försämrats, och endast genom övertidstjänstgöring i en på längre sikt ohållbar omfattning har de mest trängande arbetsuppgifterna kunnat genomföras.

Trots stora ansträngningar i fråga om nyrekrytering under en följd av år har endast en begränsad ökning av personalkadern skett. Det är belysande för svårigheterna att sedan statsrådet och chefen för civildepartementet uttalat sig optimistiskt om rekryteringsmöjligheter inför riksdagens kamrar förra hösten, då vid en bestämd tidpunkt antalet vakanser vid Stockholmspolisen

enligt uppgift nedgått till 109, har vakanssiffran ånyo stigit inte obetydligt. Den *reella* bristen uppskattas nu till mer än 500 man.

Den personal som anställts och utbildas lämnar i alltför stor utsträckning sin anställning vid Stockholmspolisens anställen för polistjänst på annan ort eller övergår till andra yrken. Orsakerna till den starka avgången är flera. Man kan peka på lönerna, vilkas konkurrenskraft inte synes tillräcklig i jämförelse med andra yrkens med hänsyn till de krav som ställs. Bostadsbristen är en annan orsak. De allmänna trivsel- och arbetsförhållandena en tredje.

Då det emellertid är ett starkt rättsvårdsintresse att huvudstadens polismakt får tillräckliga resurser till sitt förfogande hemställer jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för inrikesdepartementet få rikta följande interpellation.

Vilka åtgärder ämnar statsrådet vidtaga för att inom överskådlig tid uppnå en sådan förstärkning av polisens resurser i huvudstaden, att den blir i stånd att på ett ur medborgarnas synpunkter tillfredsställande sätt fullgöra sina arbetsuppgifter i ordningens och rättsäkerhetens intresse?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. högertrafikfrågan

Ordet lämnades på begäran till herr SVENINGSSON (h) som yttrade:

Herr talman! Frågan om övergång från vänster- till högertrafik har vid många tillfällen, från början av 1930-talet fram till 1955, varit föremål för behandling i riksdagen. Redan på 30-talet, då bilismen icke var av så stor omfattning, hade riksdagen en ganska positiv inställning till saken.

När biltrafiken började öka i hastig takt under de första åren på 1950-talet, steg också intresset i riksdagen för en övergång till högertrafik. Man hävdade

Interpellation ang. högertrafikfrågan allt starkare att en sådan förändring av vårt trafiksystem borde genomföras så snart möjligheter härtill förelåg.

Vid 1953 års riksdag beslutades att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utreda förutsättningarna för vårt land att under den närmaste framtiden genomföra en övergång till högertrafik samt för riksdagen framlägga de förslag var till utredningen kunde giva anledning. Vid den folkomröstning som anordnades 1955 uttalade sig emellertid en stark majoritet bland de röstande mot en förändring av vårt nuvarande trafiksystem. Personligen delar jag den uppfattning som vid riksdagens beslut om folkomröstning 1955 framkom i en reservation av ett par ledamöter i denna kammare, vilka ansåg att riksdagen i frågan om införandet av högertrafik borde fatta beslut utan folkomröstning.

Oavsett folkomröstningens resultat kan man nu konstatera att utvecklingen efter 1955 påkallar ett nytt ställningstagande till ifrågakarande spörsmål. Personbilarnas antal har sedan 1955 ökat med mer än 100 000 om året. Denna väldiga expansion av bilismen förutsåg man inte i mitten på 1950-talet.

Systemet med vänstertrafik förorsakar varje år ett betydande antal svåra trafikolyckor. Dessa sker framför allt under turistmånaderna. Under den gångna sommaren aktualiserades därför på nytt frågan om övergång till högertrafik. En stark opinion härför kom till uttryck i uttalanden i tidningspressen och i framställningar direkt till regeringen.

Det förhållandet att Sverige allttjämt har kvar vänstertrafik har även varit föremål för uppmärksamhet i internationella sammanhang, där man gjort bestämda och enträgna uttalanden om det önskvärda i att Sverige lämnar den trafikfarliga vänstertrafiken och går över till högertrafik. Kravet på större enhetlighet i de internationella trafikreglerna har alltså skärpts. Omläggningen till högertrafik är emellertid inte bara en fråga om trafiksäkerhet utan måste över huvud taget ses som ett led i strävanden

Interpellation ang. högertrafikfrågan

dena att samordna landsvägtrafiken och kommunikationerna i Europa. En integration på detta område skulle få avgörande betydelse ur såväl ekonomisk synpunkt som turistsynpunkt.

Av de länder i Europa som även har landgränser är Sverige det enda som fortfarande kör till vänster. Ingen kan väl ändå mena, att vi under sådana förhållanden för all framtid skall kunna ha kvar vår nuvarande trafikordning. Om man delar den uppfattning som ofta kommit till uttryck både det senaste året och tidigare, nämligen att en övergång till högertrafik förr eller senare måste ske, så måste man konstatera, att ju mer tiden går och ju mer en redan stor trafik med motorfordon ökar, desto kostsammare måste en omläggning av trafiksystemet bli den dag då en sådan ändring skall genomföras. Enligt min mening är det därför högst angeläget att frågan om övergång till högertrafik aktualiseras på nytt och att nya utredningar så snart som möjligt igångsättes för att dels beräkna kostnaderna för en trafikomläggning och dels fastställa vid vilken tidpunkt en sådan omläggning lämpligen bör ske.

Med stöd av vad sålunda anförts an håller jag om kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få framställa följande fråga:

Avser herr statsrådet att inom den närmaste tiden låta verkställa de utred-

ningar som erfordras för ett nytt ställningstagande till frågan om övergång från vänster- till högertrafik i vårt land?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Anmäldes och bordlades en av herr Schött under sammanträdet till herr talmannen avlämnad motion, nr 692, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 163, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt.

Herr TALMANNEN anförde:

Jag vill meddela att plena kommer att hållas i morgon tisdag kl. 15.00 och onsdagen den 19 oktober kl. 10.00. Dessa plena är bordläggningsplena.

Under återstoden av oktober månad hålles bordläggningsplena i mån av behov.

En allmän debatt — höstens »remissdebatt» — hålles onsdagen den 2 november; plenum börjar då kl. 10.00.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 14.15.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Tisdagen den 18 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 15.00.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 168, angående vissa åtgärder i anledning av skador å 1960 års skörd.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet motionen nr 692.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen och herrar vice talmän i riksdagens första kammare samt de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte dem tillsätta befattningshavare hos kammaren, den 17 oktober 1960.

Efter därom gjord ansökan entledigades fru Gunvor Blinke fr. o. m. höstsessionens början från tjänst som kanslist (kansliskrivare) hos kammaren och antogs i hennes ställe som kanslist (kansliskrivare) fr. o. m. den 1 november 1960 tills vidare fru Lilian Stark. Att under tiden den 17—31 oktober 1960 uppehålla tjänsten anställdes mot ersättning per timme fru Gertie Göransson.

År och dag som ovan

In fidem
K.-G. Lindelöw

Anmäldes och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 693, av herr *Hedblom*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, m. m.;

nr 694, av fröken *Mattson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, m. m.;

nr 695, av herr *Stefanson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 17, med förslag till lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, m. m.;

nr 696, av herr *Jacobsson m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 159, med förslag till riktlinjer för regionsjukvårdens utbyggande m. m.;

nr 697, av herr *Gezelius* och herr *Johansson, Robert*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 161, med förslag till lag om byggnadsminnen;

nr 698, av herrar *Kaijser* och *Ringaby*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 161, med förslag till lag om byggnadsminnen;

nr 699, av herr *Hansson, Gustaf Henry, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall;

nr 700, av herr *Hanson, Per-Olof, m. fl.*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 162, med förslag till förordning med provisoriska bestämmelser om beskattningen av aktiebolags och ekonomisk förenings inkomst i vissa fall; samt

nr 701, av herr *Elmgren* och herr *Elowsson, Nils*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 163, med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varus katt.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 15.06.

In fidem
K.-G. Lindelöw

Onsdagen den 19 oktober

Kammaren sammanträdde kl. 10.00.

motionerna nr 699—701 till bevillningsutskottet.

Föredrogos och hänvisades motionerna nr 693—695 till behandling av lagutskott, motionen nr 696 till statsutskottet, motionerna nr 697 och 698 till behandling av lagutskott samt

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 10.02.

In fidem

K.-G. Lindelöw